

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра релігієзнавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
філософського факультету
Дмитро НЕЛІПА

«31» 08 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

для студентів

галузь знань 03 гуманітарні науки
спеціальність 031 релігієзнавство
освітній рівень другий (магістерський)
освітня програма Релігієзнавство
спеціалізація -
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	<u>2021/2022</u>
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	18
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	Захист

Викладач:

Пасічник Олександр Сергійович, к.ф.н., доцент кафедри релігієзнавства

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. Пасічника О.С. «31» 08 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ - 2021

Розробники:
Пасічник Олександр Сергійович, кандидат філософських наук, доцент
кафедри релігієзнавства.

Затверджено

« 26 » серпня 2021 р.

Зав. кафедри релігієзнавства

Евген Харьковщенко (Євген ХАРЬКОВЩЕНКО)

Протокол № 1 від « 26 » серпня 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету
Протокол від « 31 » серпня 2021 року № 2
Голова науково-методичної комісії Грина Маслікова (Грина МАСЛІКОВА)

« 31 » серпня 2021 року

Траєкторіально на 2022-2023 н.р. Зр № від 31.08.22
Маслікова Т.Т. Т.Т. Маслікова

ВСТУП

1. Мета дисципліни – метою кваліфікаційної роботи є систематизація, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, виробничих завдань, спрямована на розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, що пов'язані з темою роботи.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни.

1. До початку написання кваліфікаційної роботи студенти мають **знати** теоретичний зміст предметної області: систему релігієзнавчих ідей, підходів, концепцій, теорій, поняття та принципи релігійних явищ і процесів.

2. **Вміти** збирати, систематизувати, аналізувати та інтерпретувати інформацію щодо релігійних процесів та практик; прогнозувати перспективи розвитку феноменів та процесів релігії в сучасному світі.

3. **Володіти навичками** наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно політичних, економічних, релігійних подій та явищ; використання іншомовних фахових релігієзнавчих інформативних джерел.

3. Анотація навчальної дисципліни: Кваліфікаційна робота є невід'ємною частиною процесу здобуття освіти і покликана інтегрувати науковий, освітній і виробничий чинники в навчальному процесі. У ході підготовки кваліфікаційної роботи та під час її публічного захисту студенти мають продемонструвати здобуті знання, вміння і практичні навички, способи мислення, професійні, світоглядні і громадянські якості. Йдеться про набуття компетентностей, володіння якими студент засвідчує на певному рівні навчання. Відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 031 релігієзнавство другого (магістерського) рівнів (2021) кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми релігієзнавства, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов. У процесі виконання кваліфікаційної роботи у студента закріплюються здатності до критичного мислення, навички генерування нового знання, розвивається звичка до самостійної сумлінної праці на основі самопримусу, посилюються вміння щодо організації та реалізації дослідницької діяльності у галузі релігії. Публічний захист дає досвід, необхідний у подальшій роботі за фахом.

4. Завдання (навчальні цілі) – в результаті підготовки та захисту кваліфікаційної роботи перевіряються наступні програмні результати навчання: упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової й усної комунікації, в тому числі для наукового і професійного спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами; застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного розв'язання складних задач у сфері релігієзнавства, дотримуватися правил академічної доброчесності; оцінювати і критично аналізувати державно-конфесійні, міжконфесійні та міжрелігійні відносини, стан релігійної свободи і релігійної безпеки в Україні та світі; пропонувати шляхи вирішення суспільно-релігійних проблем у складних і непередбачуваних умовах, що передбачає застосування релевантних підходів та прогнозування; аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями та школи класичного і сучасного релігієзнавства; систематизувати факти релігійного життя суспільства, інтерпретувати релігійні події та явища на основі розуміння специфіки впливу релігії на суспільні процеси; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань релігієзнавства до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються; приймати ефективні рішення при розв'язанні складних задач і проблем релігієзнавства та у ширших контекстах, зокрема в умовах неповної інформації та суперечливих вимог; планувати і виконувати наукові дослідження у сфері релігієзнавства, обирати ефективні методики та інструменти дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.

Кваліфікаційна робота спрямована на формування наступних програмних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК 2. Здатність осмислювати релігію як соціальне явище, інтегрувати знання у сфері релігієзнавства та застосовувати їх у різних сферах суспільної діяльності.

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування емпіричних даних та теоретичного матеріалу з використанням усталених і новітніх методів релігієзнавства.

ФК 7. Здатність класифікувати види та типи релігійної комунікації, аналізувати когнітивні, психологічні та медійні технології впливу релігії на суспільство.

ФК 8. Здатність надавати експертно-аналітичну оцінку та прогнозувати потенційні можливості використання релігії з метою деструктивного впливу на свідомість і психіку людей, розпізнавати найбільш поширені маніпуляційні стратегії.

ФК 9. Здатність визначати й розробляти стратегічні пріоритети у галузі релігійної свободи і релігійної

безпеки України з урахуванням особливостей державно-конфесійних та міжрелігійних відносин.

ФК 10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові і прикладні проекти у сфері релігієзнавства, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

ФК 12. Здатність планувати і виконувати наукові дослідження у сфері релігієзнавства.

5. Результати навчання

В результаті написання і захисту кваліфікаційної роботи студент повинен:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	предмет і методологію свого дослідження, володіти матеріалом по темі роботи	Самостійна робота	Публічний захист	10
1.2	релевантну наукову літературу, праці визнаних фахівців у галузі і найновіші публікації за темою	Самостійна робота	Публічний захист	20
	Вміти:			
2.1	Фіксувати специфіку реалізації релігійних ідей, образів та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтерпретації для розв'язання суспільно-значимих проблем	Самостійна робота	Публічний захист	7
2.2	аналізувати релігієзнавчі тексти, верифікувати інформацію у відповідності до поставлених задач	Самостійна робота	Публічний захист	10
2.3	оцінювати історичні здобутки та новітні досягнення релігієзнавства для вирішення завдань свого дослідження	Самостійна робота	Публічний захист	5
	працювати з фактами релігійної	Самостійна робота	Публічний	10

2.4	сфери та здійснювати їх інтерпретацію у відповідності до теми свого дослідження		захист	
2.5	генерувати та перевіряти гіпотези, збирати докази та аргументувати висновки	Самостійна робота	Публічний захист	5
	комунікація:			
3.1	вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для викладення професійних питань	Самостійна робота	Публічний захист	5
3.2	популяризувати професію релігієзнавця, дотримуючись етичних принципів	Самостійна робота	Публічний захист	2
3.3	організовувати та підтримувати комунікації з органами влади, науково-дослідними установами, інформаційно-аналітичними службами, засобами масової інформації з питань релігії	Самостійна робота	Публічний захист	3
3.4	презентувати і захищати результати свого дослідження	Самостійна робота	Публічний захист	5
	автономність та відповідальність:			
4.1	оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	Самостійна робота	Публічний захист	5
4.2	аналізувати форми та механізми релігійних процесів та явищ з урахуванням регіональної специфіки	Самостійна робота	Публічний захист	3
4.3	приймати ефективні рішення щодо розв'язання складних суспільних задач і практичних, пов'язаних з релігійною тематикою	Самостійна робота	Публічний захист	2
4.4	демонструвати можливості до подальшого навчання з високим рівнем автономності	Самостійна робота	Публічний захист	3

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4
ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової й усної комунікації, в тому числі для наукового і	+			+			+				+				+

професійного спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.														
ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного розв'язання складних задач у сфері релігієзнавства, дотримуватися правил академічної доброчесності.		+			+				+					+
ПРН 4. Оцінювати і критично аналізувати державно-конфесійні, міжконфесійні та міжрелігійні відносини, стан релігійної свободи і релігійної безпеки в Україні та світі.			+			+		+			+			+
ПРН 5. Пропонувати шляхи вирішення суспільно-релігійних проблем у складних і непередбачуваних умовах, що передбачає застосування релевантних підходів та прогнозування.	+					+						+	+	
ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями та школи класичного і сучасного релігієзнавства.			+	+			+				+			
ПРН 8.	+					+				+				+

Систематизувати факти релігійного життя суспільства, інтерпретувати релігійні події та явища на основі розуміння специфіки впливу релігії на суспільні процеси.														
ПРН 9. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань релігієзнавства до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.		+					+					+		+
ПРН 10. Приймати ефективні рішення при розв'язанні складних задач і проблем релігієзнавства та у ширших контекстах, зокрема в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.	+					+							+	
ПРН 12. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері релігієзнавства, обирати ефективні методики та інструменти дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.				+			+			+				+

7.1. Форми оцінювання

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної підготовки – результати навчання (знання 1.1 – 1.2), що складає 30% від загальної оцінки та оцінювання практичної підготовки – результати навчання (вміння 2.1-2.5); (комунікація 3.1-3.4); (автономність та відповідальність 4.1-4.4), що складає 70% загальної оцінки.

При простому розрахунку отримуємо:

	Підсумкова оцінка кваліфікаційної роботи
Мінімум	60
Максимум	100

Оцінка **відмінно** (90–100 балів) ставиться, якщо студент: у повному обсязі володіє матеріалом, тема дослідження є актуальною, назва відповідає об'єкту, меті і завданням дослідження, вступ і висновки повною мірою відбивають авторську позицію, зміст роботи відповідає заявленому плану, а структурні одиниці (розділи, підрозділи) відповідають авторському задуму; послуговується релевантною науковою літературою, залучає у дослідження праці визнаних фахівців у галузі і найновіші публікації за темою; демонструє незаангажованість мислення; написав роботу науковим стилем, оформив якісно, не використовував текстові запозичення; в усній презентації своєї роботи на захисті демонструє її самостійність та достовірність; повною мірою відповідає на всі поставлені членами комісії питання.

Оцінка **добре** (75–89 балів) ставиться, якщо студент: достатньою мірою володіє матеріалом, тема дослідження є актуальною, назва відповідає об'єкту, меті і завданням дослідження, зміст роботи відповідає заявленому плану; послуговується релевантною науковою літературою; написав роботу науковим стилем, оформив якісно, не використовував текстові запозичення; в усній презентації своєї роботи на захисті демонструє її самостійність та достовірність; відповідає на переважну кількість питань, поставлених членами комісії.

Оцінка **задовільно** (60–74 балів) ставиться, якщо студент: в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу; написав роботу з суттєвими неточностями, оформив якісно, не використовував текстові запозичення в усній презентації своєї роботи; на захисті до певної міри демонструє її самостійність та достовірність.

Оцінка **незадовільно** (0–59 балів) ставиться, якщо студент: не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань; має суттєві помилки в роботі; не спирається на необхідну навчальну літературу; написав роботу з суттєвими неточностями, використовував текстові запозичення; в усній презентації своєї роботи на захисті не демонструє її самостійність та достовірність; не відповідає на поставлені членами комісії питання.

Якщо студент не згоден з оцінкою, він може не пізніше 12 години наступного після оголошення результату робочого дня подати апеляцію на ім'я ректора. Після цього розпорядженням ректора (проректора з науково-педагогічної роботи) створюється комісія для її розгляду. Апеляція розглядається протягом трьох днів після її подання.

7.3 Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Вид роботи	Кількість годин
		Самостійна робота
	<i>Підготовчий етап</i>	
1	Вибір теми дослідження	10
2	Визначення предмету, об'єкту дослідження, мети, основних завдань	30
3	Ознайомлення з літературою за темою, її підбір та упорядкування	50
	<i>Робота над текстом</i>	
4	Вивчення і конспектування літератури за темою дослідження	80
5	Уточнення структури і плану дослідження	10
6	Викладення основного тексту роботи	270
7	Викладення тексту вступу і висновків	20
	<i>Оформлення роботи</i>	
8	Оформлення списку літератури	10
9	Редагування тексту	20
	<i>Підготовка до захисту</i>	
10	Підготовка виступу	10
	ВСЬОГО	540

Загальний обсяг **540 год.**, в тому числі:
Самостійна робота – **540 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна (базова):

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII //Відомості Верховної Ради. 2014. № 37–38. Ст. 2004.

2. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Наказ МОН № 803 від 16.06.2020 року. Міністерство освіти і науки: веб-сайт. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/10/02/mon-803-spets-034.pdf>.

3. Положення про систему виявлення та запобігання академічного плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (Затверджено Вченою радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 02.03.2020, протокол №8). URL: <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1352>.

4. Положення про організацію освітнього процесу у Київському університеті імені Тараса Шевченка (Затверджено Вченою радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 07.05.2018, протокол №10). Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 112 с.

Додаткова:

1. Кислий В. М. Організація наукових досліджень : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. : рек. МОНУ / В. М. Кислий. – Суми : Університетська книга, 2011. – 224 с.

2. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень. Навч. посіб. 3є вид., перероб і доп. /за наук. ред.. В.О. Дроздова. Київ : ВД «Професіонал», 2005. 240 с.

3. Основи методології та організації наукових досліджень: навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів : рек. МОНУ / А. Є. Конверський, В. І. Лубський, Т. Г. Горбаченко та ін. ; за ред. А. Є. Конверського. – Київ : Центр навч. літератури, 2010. – 352 с.

4. Палеха Ю. І. Основи науково-дослідної роботи : навчальний посібник для вищ. навч. закл. : рек. МОНУ / Ю. І. Палеха, Н. О. Леміш. – Київ : Ліра-К, 2013. – 332 с.